

Президія НАН України розглянула

На черговому засіданні Президії НАН України 27 грудня 2017 року члени Президії НАН України та запрошені заслухали й обговорили співдоповіді голови Головної редакційної колегії «Великої української енциклопедії» академіка-секретаря Відділення фізики і астрономії НАН України академіка НАН України В.М.Локтева та директора Державної наукової установи «Енциклопедичне видавництво» доктора історичних наук, професора А.М.Киридон «Про стан підготовки «Великої української енциклопедії».

Президія НАН України зауважила, що у доповіді порушено актуальні проблеми підготовки фундаментального академічного видання – «Великої української енциклопедії», метою якого є сприяння збереженню, систематизації та поширенню наукових знань про розвиток людської цивілізації та внесок України у світову історію і культуру.

Відзначалося, що за час роботи над підготовкою Енциклопедії фахівцям НАН України спільно з Державною науковою установою «Енциклопедичне видавництво» вдалося досягти низки вагомих результатів. Зокрема, видано перший том Енциклопедії, здійснюється підготовка другого тому, розроблено концепцію електронної версії ВУЕ.

Проте усе ще залишається ряд невирішених питань. Так, негативними чинниками в діяльності Державної наукової установи «Енциклопедичне видавництво» є нестача фінансування, відсутність приміщення, брак новітніх технічних засобів. Недостатньо активною є участь фахівців НАН України, національних галузевих академій наук, вищих навчальних закладів України у реалізації проекту.

Було висловлено думку, що незважаючи на ці негаразди, Академії слід продовжити наполегливу працю з підготовки та видання «Великої української енциклопедії». Лише об'єднавши зусилля всіх відділень Академії, установ Держкомтелерадіо України, вищих навчальних закладів та всієї наукової спільноти можна досягти успіху в завершенні цього масштабного проекту загальнонаціональної ваги і значення.

Президія НАН України ухвалила відповідний проект постанови.

Далі учасники засідання заслухали і обговорили доповідь заступника директора Радіоастрономічного інституту НАН України академіка НАН України О.О.Коноваленка «Про результати виконання цільової комплексної програми наукових досліджень НАН України «Розвиток, створення та використання найбільших у світі українських низькочастотних радіоастрономічних елементів і систем» у 2014–2017 рр.».

У доповіді та виступах академіка НАН України Б.Є.Патона, завідувача лабораторії декаметрової радіоастрономії Полтавської гравіметричної обсерваторії Інституту геофізики ім.С.І.Субботіна НАН України кандидата фізико-математичних наук А.І.Браженка, голови Західного наукового центру НАН України та МОН України, директора Фізико-механічного інституту ім.Г.В.Карпенка НАН України академіка НАН України З.Т.Назарчука, директора Головної астрономічної обсерваторії НАН України академіка НАН України Я.С.Яцківа, академіка-секретаря Відділення фізики і астрономії НАН України академіка НАН України В.М.Локтева наголошувалося, що порушене питання охоплює таку важливу для розуміння Всесвіту галузь науки, як низькочастотна радіоастрономія.

Крім отриманих важливих результатів, наприклад детектування великої кількості ліній з рекордно високозбудженими станами міжзоряних атомів вуглецю, було відзначено роботу установ-виконавців програми з розширення експериментальної бази та модернізації радіотелескопів. Враховуючи бурхливий розвиток світової низькочастотної радіоастрономії, що розпочався близько 10 років назад, і здобутки українських дослідників, українські радіотелескопи були задіяні у відомих міжнародних проектах світових мереж наземно-космічної та багатоантенної радіоастрономії.

Було висловлено впевненість, що подальший розвиток згаданих досліджень дасть нові науково-технічні і астрофізичні результати, дозволить ефективно інтегруватися у європейський науковий простір і закріпить пріоритет України у актуальній галузі фундаментальної науки.

Президія НАН України в цілому схвалила результати виконання цільової програми НАН України та запропонувала продовжити роботу в цьому напрямі в межах нової цільової програми «Розвиток вітчизняної радіоастрономії та її інтеграція у сучасні світові мережі радіодосліджень Всесвіту» на 2018–2022 роки.

Було прийнято проект постанови з цього питання.

Після цього Президія НАН України заслухала повідомлення президента Національної академії наук України академіка НАН України Б.Є.Патона про кандидатів, висунутих відділеннями НАН України на здобуття Золотої медалі імені В.І.Вернадського НАН України за результатами конкурсу 2017 року.

Голова Експертної комісії з проведення таємного голосування по кандидатурах лауреатів конкурсу 2017 р. на відзначення Золотою медаллю імені В.І.Вернадського НАН України академік-секретар Відділення фізики і астрономії НАН України, академік НАН України В.М.Локтев повідомив присутніх на засіданні Президії НАН України, що за результатами конкурсу 2017 року найвищу відзнаку Академії – Золоту медаль імені В.І.Вернадського НАН України за видатні досягнення в галузі природничих, технічних та соціогуманітарних наук за пропозиціями Відділення біохімії, фізіології та молекулярної біології НАН України, Інституту фізіології рослин і генетики НАН України, академіків НАН України В.Д.Романенка та В.Г.Радченка, а також за підтримки відділень механіки та наук про Землю НАН України, Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України, Департаменту аграрної політики та сільського господарства Мінагрополітики України й академіків НАН України Г.В.Єльської, Д.О.Мельничука, В.С.Підгорського, О.О.Созінова, академіків НАН України М.В.Гладія, В.А.Кравченка, В.П.Патики, В.Ф.Сайка, члена-кореспондента НАН України В.А.Кунаха було присуджено академіку НАН України В.В.Моргуну та професору Юрію Федаку (Канада) за видатні досягнення у галузі генетики та селекції сільськогосподарських рослин.

За присудження академіку НАН України В.В.Моргуну та професору Юрію Федаку Золотої медалі імені В.І.Вернадського НАН України висловились віце-президент НАН України, голова Секції хімічних і біологічних наук НАН України академік НАН України В.Г.Кошечко, член Президії НАН України, почесний директор Інституту фізичної хімії ім.Л.В.Писаржевського НАН України академік НАН України В.Д.Походенко, перший віце-президент НАН України, голова Секції фізико-технічних і математичних наук НАН України академік НАН України А.Г.Наумовець, академік-секретар Відділення механіки НАН України, директор Інституту геотехнічної механіки ім.М.С.Полякова НАН України академік НАН України А.Ф.Булат.

Президія НАН України відкритим голосуванням одноголосно затвердила рішення Експертної комісії про присудження у 2017 р. Золотої медалі імені В.І.Вернадського НАН України академіку НАН України В.В.Моргуну та професору Юрію Федаку (Канада) за видатні досягнення у галузі генетики та селекції сільськогосподарських рослин.

Президія НАН України затвердила відповідний проект постанови.

Крім того, Президія НАН України прийняла рішення про цільову фінансову підтримку молодих учених, які виступали з науковими повідомленнями на засіданнях Президії НАН України; заслухала інформацію про розподіл бюджетного фінансування НАН України на 2018 рік; погодила призначення керівників наукових установ НАН України; також було розглянуто низку кадрових і організаційних питань та прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України.

Секретаріат Президії НАН України